Huszadik évfolyam. 159. szám. Kolozsvárt, péntek, julius 14. 1899.

Szerkesztői iroda:
Belmagyar-utcza végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék" előfizetési dija:
Egész évre . . 16 forint. | Negyedévre . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. | Egy hóra . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.
Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:
Kolozsvárt, Belközép-utcza 33-ik szám.
Egy négyszög czentiméternyi tér ára **4** krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.
Reklám sora **1 forint.**
Bélyeg-illeték minden hirdetés után **30 kr.**

Hivatalos közlemények sora **5 forint.**
Nyilttéri czikkek garmond sora után **20 kr.** fizetendő.

A lezárt mult.

A magyar országgyülés ülésszakát királyi kézirattal elnapolták f. évi szeptember 28-ig.

Nevezetesebb időszaka az országgyülésnek alig volt az ujabb alkotmányos időszakban, mint az, a melyet tegnap ünnepélyesen berekesztettek.

Tán felesleges is megmondanunk, hogy annak az ülésszaknak, mi adta meg a nevezetességét. Mindenkinek élénk emlékezetében vannak a nemrég lezajlott parlamenti események.

A parlament ellenzéki pártjainak páratlanul nagyszabásu küzdelme idézte fel azokat az eseményeket, melyek a most befejezett ülésszaknak megadták a maga különös fontosságát.

Ez a küzdelem megdöntött egy szerencsétlen és végzetes politikai rendszert.

Megdöntött egy erőszakos uton létesült párturalmat és lehetövé tette uj kormányzati és párturalmi rendszernek a megalakulását.

Bánffy Dezső báróval szerencsétlenebb és erőszakosabb államférfiu az ujabb időben még nem kezelte a közhatalmat.

Már már azon a ponton állott a nemzet, hogy ez a hatalom vágyó, de minden nagyobb akczióra képtelen államférfiu, vagy a maga tudatlanságával, vagy a szándékos roszakaratával, végleg bele hajtsa az osztrák járomba nem csak közjogi, hanem gazdasági téren is.

A mit ő a hirhedt ischli klauzulával akart keresztül vinni a kiegyezés dolgában, az egyenesen arra vezetett volna, hogy Magyarország, még azt az önállóságát, melyet gazdaságát illetöleg az 1867-iki kiegyezési müben is kifejezetten fentartott, egyszer s minden korra feladja.

Ezt a kiszámithatlan eredményeket felidéző politikai merényletet — a nemzet nagy szerencséjére — a parlament ellenzéki pártjai idejekorán felfedezték s ekkor indult meg az a bizonyára örökre emlékezetes parlamenti küzdelem, a mely nem csak ennek a most befejezett ülés szaknak képezi nevezetes eseményét, hanem Magyarország ujabbkori történelmében is az elsőrangu események közt méltán foglal helyet.

A mi a Bánffy-féle politikai rendszernek megdölte után bekövetkezett, egy másik olyan eseménye a lezárt időszaknak, a melynek szintén meg van a maga eltagadhatatlan történelmi fontossága.

A Jóg, az Igazság és a Törvény, hármas jegyében született meg a Széll kormány, a melynek nyomán uj szellem és uj irányzatok támadtak. Minden téren érezhetövé vált már is a régi rendszer romján felépült uj politikai és erkölcsi irányzatoknak a hatása.

A nemzet politikai, közjogi, közgazdasági, közigazgatási rendjében is szembetünö átalakulást vont maga után a magyar parlamenti forradalom nyomán felfakadt uj szellem.

A politikai és társadalmi közerkölcsök egyetemes tisztulása minden szinvonalon meglátható.

A nemzet és az ellenzéki pártok kitartó küzdelme megakadályozta gazdasági önállóságunk elkobzását.

A közhatalom mai kezelöi a kiadott hármas jelszóhoz képest a politikában, a gazdaságban, a közigazgatásban szóval a nemzeti köztevékenység összes köreiben mindekkorig becsületes igyekvést fejtenek ki országunk vitalis ügyeinek elöbbre vitelében és jogainak megvédelmezése körül.

Hogy még a hatalom birtokosai is ma már a becsület, a jog és az igazság utját járják, ez olyan nagy eredménye a lezárt időszakban kifejtett parlamenti tevékenységnek, a melynek fontosságát — nemcsak a mai nemzedék, a mely közvetlen szemlélője az eseményeknek — érzi és méltányolja, hanem a melyet a történelemirók is bizonyára a maga egész értékében fognak megörökiteni.

Ma — hála a gondviselésnek — nemzetünk hajója beevezett abba a nyugalmas öbölbe, a hol a Jog, az Igazság és a Törvény oltalma alatt a fejlödés utja minden vonalon elö van készitve és most a mikor ez a nevezetes parlamenti ülésszakot hivatalosan is átadták a multnak, nekünk nem marad más feladatunk, mint elismerni ennek a nagy eredménynek a hatásait a közélet minden ágazatában és kérni a gondviselést, hogy a nemzet sorsának intézöit lássa el a jövöben is a becsületes munka hajlamaival és eszközeivel.

Politikai hirek.

Miniszterjárás Bécsben. A kedden Budapesten megkezdödött közös miniszteri tárgyalásoknak folytatásuk akad majd Bécsben. *Lukács* László pénzügyminiszter — mint nekünk Bécsből jelentik — már odaérkezett és holnapra odavárják *Széll* Kálmán miniszterelnököt is, hogy a kiegyezés perfektuálására végre a tanácskozások befejeztessenek. Valószinü, hogy tárgyalások teljes befejezése után *Széll, Lukács, Thun, Kaizl* és *Dipauli* elutaznak Ischlbe, hogy ő felségének a tárgyalások befejezéséről jelentést tegyenek és a magyar kiegyezési javaslatok szentesitését, valamint az erre vonatkozó osztrák rendeletek kibocsátását kieszközöljék.

Minisztertanács. Budapesti tudósitónk értesitése szerint szerdán délután minisztertanács tartatott. A kormányelnökségi palotában. A kabinet ama tagjai, kik tegnap az osztrák miniszterekkel folytatott értekezletben részt vettek, tudomására hozták társaiknak az értekezlet eredményét a mai minisztertanácsban, amely több személyi ügygyel, ezek sorában a miniszterek nyári szabadságidejének a beosztásával is foglalkozott.

Szilágyi Dezső beszámolója. Szilágyi Dezső országgyülési képviselő julius hó 30-án szándékozik pozsonyi választói körében beszámoló beszédét megtartani.

A polgári törvénykönyv. A magyar általános polgári törvénykönyv szerkesztő-bizottsága a megállapitott ügy- és munkarend értelmében szakadatlanul folytatja a tervezett előkészitésének munkáját. A szerkesztő-bizottság márczius és április havában hét ülést tartott. Ezeken az üléseken tárgyalás alá kerültek a családjogból az *örökbefogadás* intézményének, a kötelmi jogból az *állatszavatosságnak* és a személyjogból *a jogi személyek* (egyesületek és alapitványok) szabályozásának alapelvei. Május és junius havában a bizottság tagjai az egyes részek szövegezésével foglalkoztak, s az elkészült munkarészeket a bizottság vezető tagjának már be is szolgáltatták. A nyári szünet után megkezdödik a résztervezetek egyeztető munkája.

Polgártársak!

Lapunk mai számában folytatjuk az országgyülési képviselő választók ideiglenes névjegyzékének közlését.

Olvassa el *minden választó jogosult* **s ha abból hiányzik a neve,** ha az I-ső kerülethez tartozik **jelentkezzék Somodi István** ügyvédi irodájában (Sétatér utcza 5. sz.), ha a II-ik kerülethez tartozik, **Koleszár Sándor** ügyvédi irodájában (Fapiaczsor 5. sz.)

*

Választó jogosultsággal birnak mindazok:

kik oly házat birnak, mely 3 lakrészt foglal magában;

kik oly földet birnak, mely 16 frt tiszta jövedelem után van földadóval megróva;

kik, mint kereskedők, gyárosok, iparosok legalább 10 frt 50 kr jövedelmi adót fizetnek;

kik, mint magán alkalmazottak 700 frt, mint köztisztviselő 500 frt évi állandó fizetés után vannak megadóztatva.

*

I. Kerület.

Hidelvei-tized.

Dr. **A**páthy István egyet. tanár, bácsi u. 5 sz. Abrudán Farkas korházi szolg., házb., sánczalja u. 86 sz. Antal Tivadar j. birósági irnok, sánczalja u. 108 sz. Albert József szobafestő, nagy u. 2 sz. Adorján János mázoló, házb., nagy u. 16 sz. Árkosi Markoldi József táv. ép. főtiszt, nagy u. 7 sz. Dr. Andreikovics Rezső posta és táv. fog., nagy u. 11 sz. Asztalos Károly tanár, nagy u. 53 sz. Asztalos Sándor vas. hivatalnvk, nagy u. 77 a sz. Árkosi József földész, felső-boldog u. 19 sz. Ajtai István földész, felső-boldog u. 35 sz. Ámmerling Ede vasuti irodatiszt, Kövári-t. föut 20 sz. Ammon Ferencz vasuti kalauz, Kövári-t. kereszt u. 18 sz. Ádámek János szücsmester, nagy-hid u. 8 sz. Albertini Sámuel csücsmester, nagy-hid u. 8 sz. Ádám Mihály kömivesmester, uj u. 35 sz. Adi Sándor vasuti hivat., uj u. 52 sz. Adorján János földész, uj u. 70 sz. Andrási Gábor vasuti kapus házb., átjáró u. 3 sz. Argyelán György kenyérsütő, bejáró u. 7 sz. Ambrus József köm. házb., kajántó u. 38 a sz. Almai Sándor vasuti ellenőr, a vasuti dombépület 2 sz. Antalfi Antal közuti v. főnök, nádasmellék 3 a Angyal Sámuel földész, hegyesdombalja 4 sz. Ászky Gerő kereskedő, Nagy utcza 56 sz.

Bernát Lázár czipész, bácsi u. 1 sz. Bodnár Mihály kerékgyártó, bácsi u. 3 sz. Balázs Ferencz p. t. hiv., sáncalja u. 7 a sz. Blóz János lakatos, sáncalja u. 26—28 sz. Barabás Samu házb., sáncalja u. 62 sz. Balázs István v. kalauz, sáncalja u. 96 sz. Bittó Rezső kereskedő, sáncalja u. 106 a sz. Bocsánczi László b. hiv., sáncalja u. 106 a sz. Békési Kálmán szatócs, sáncalja u. 108 sz. Balog József fbirt., bornyumálalja u. 27. sz. Boér Sándor nyugd., bornyumálalja u. 2 sz. Borbély Béla nyug. bornyumálalja u. 2 a sz. Benes Károly kömives, sánczoldal 93 sz. Bufa János kovács, sánczoldal 96 szám. Bányai Károly borárus, kömálalja u. 6 sz. Bodor Ferencz v. hiv., kömáli szöllőut 2 a sz. Bereczki Sándor v. hiv., nagy u. 10 sz. Buzeskó Domokos kereskedő, nagy u. 10 sz. Brecher Dávid kereskedő, nagy u. 10 a sz. Biró Lajos mészáros, nagy u. 12 sz. Balázs Márton ker. jegyző, nagy u. 26 sz. Beckel Mátyás pénztárnok, nagy u. 30 sz. Büchler Adolf szeszraktáros, nagy u. 30 sz. Bogyó István házbirt., nagy u. 38 sz. Becski Antal vasuti mérnök, nagy u. 44 sz. Boldizsár György vasuti kalauz, nagy 60 sz. Balogh János vasuti müvezető, nagy u. 62 sz. Benes Dezső vas. számtiszt, nagy u. 64 sz. Burchát András nyug. nyomdász, nagy u. 84 sz. Bérczi Jenő bizt. hivatalnok, nagy u. 17 sz. Boska Gyula törvsz. irnok, nagy u. 15 sz. Biró János vasuti m.-vezető, nagy u. 61 sz. Bauer János vasuti m.-vezető, nagy u. 61 sz. Beke Zsigmond vasuti kalauz, nagy u. 61 sz. Balló Ottó v. mozdony vezető, nagy u. 81 sz. Balázsi Lajos biz. titkár, nagy u. 95 sz. Bell István bádogos mest., felső-boldog u. 27 sz. Bagosi Ferencz kőfaragó, felső-boldog utcza 30½ sz. Bányai József földész, Kövári t. fő u. 9 sz. Bálint József földész, Kövári t. fő u. 13 sz. Banda Mihály vasuti munkás, házbirt, Kövári telep fő u. 25 sz. Bak Sándor szekeres. házbirtokos, kövári t. kereszt u. 5 sz. Bidló Ede vasuti hivatalnok, Kövári t. kereszt u. 6 sz. Balázs György házbirt., Kövári t. kereszt u. 8 sz. Bartha György vas. kalauz. Kövári t. széső u. 15 sz. Balogh József földész, Kövári t. széső u. 2 sz. Benderitter Manó v. tisztviselő, Kövári t. széső u. 18 a sz. Bányai István kömives házbirt., kis u. 23 sz. Bányai Sándor földész, kis u. 31 sz. Beczkai György czipész, házb., kis u. 37 sz. Boros Mihály kömives házb., kis u. 37 sz. Bary Árpád j. bir. hivatalnok, nagyhid u. 7 sz. Bernáth E. Sándor biczikli rak. sáros u. 12 sz. Burgya Fodor mészáros, uj u. 1 sz. Berkovics Benjámin zsibárus, uj u. 11 sz. Benedek József tanitó, uj u. 37 sz. Béres János v. tisztviselő, uj u. 53 sz. Baczoni Géza szabómester, uj u. 2 sz. Baczoni Jenő szabómester, 2 sz. Bleiner Gyula házbirt., uj. u. 30 sz. Besenyei Boldizsár vasuti hivt.. uj u. 38 sz. Bittner Ede vas. hiv. uj. u. 60 sz. Beke István kir. adótiszt, átjáró u. 9 szám. Bágyi János czizmadia mester, átjáró u. 4 szám. Bányai János, földész, kajántó u. 13 sz. Balázs Márton földész, kajántó u. 21 sz. Blázsi József csizmadia, kajántó u. 45 sz. Boros József nyug. vas. hiv., kajántó u. 4 sz. Borbély István házbirt., külkirály u. 65 a sz. Bokor Albert vas. lakatos, külkirály u. 73 sz. Balog Károly vas. kalauz, külkirály u. 83 sz. Baka József kereskedő, külkirály u. 22 sz. Bartalics Károly csizm., külkirály u. 26 sz. Begenbauer Simon bérkocsi tul., külkirály u. 38 sz. Balázs Ferencz sertéskeresk., külkirály u. 56 sz. Bauer Ferencz vas. hiv., vasuti indóház. Bassista Mihály vas. kuth. őr, a kutháznál. Békési (Friedsam) Mihály vas. kalauz, nagy u. 86 sz. Baróti Lajos vas. mozdonyvez., vas. uj fütőház.

Csipkés Albert városi adópénztárnok, bornyumálalja 26 sz. Cserei József csizmadia, kömálalja 7 sz. Dr. Csengery János egyet. tan., nagy u. 25 sz. Czengerer Mihály czipész, nagy u. 35 sz. Csatt Ilyés kereskedő, nagy u. 43 sz. Csiszér János vas. nyugdij., felsőboldog u. 29½ sz. Csizmás Gergely vas. kovács, Kövári-telep 7 sz. Csikai György zenész, nagyhid u. 2 sz. Czakó József v. pénztárnok ellenőr, sáros utcza 12 szám. Csermák János v. adóhiv. irn. uj u. 7 sz. Csaba Ferencz zenész, uj u. 26 sz. Csengeri József bérkocsi tulaj. átjáró u. 5 sz. Csiki Mihály földész, átjáró u. 12 sz. Csiszér László vas. festő, nádas u. 12 sz. Csabán Mihály vas. m. hb. külkirály u. 32 sz. Csabán András vas. málházó, külkirály u. 44 a sz.

Dercsényi Béla v. iroda tiszt. sánczalja 17 sz. Deretei László hb. sánczalja 68 sz. Dán Péter hb. kömives, sánczalja 92 sz. Dunki Béla órás, kömáli szőlő u. 2 c sz. Damilló Antal asztalos, nagy u. 91 sz. Dicsőfi

AZ „ELLENZÉK" TÁRCZÁJA.

1899. Julius 14.

Vasvári eleste

50-ik évfordulójának ünnepe.

Kolozsvár, julius 14.

(Folytatás.)

A másik levélben Kovács Lajos ref. lelkész üdvözli a társaságot. Ő mint honvédhadnagy elnöke a nagykőrösi honvéd-egyletnek.

Ő tudós tanára, hős bajtársa, a kiváló historikus iránti kegyeletes érzelmeinek ad kifejezést. Vasvárinak deli, vonzó, szép alakja ma is ő előtte áll, a mint szürke gallér köpönyegét balvállára vetve, magyarázza kathetráján az ókori kasztrendszert. Lelkileg ő is együtt koszoruzza meg a sirt. Együtt imádkozik nyugalmáért és azért, hogy az ő hazaszerető szellemereje messze századokba vesse be gyujtó tüzét, a mely ébren tartsa, sőt koronkint lángra gyulassza a most is már csak pislogó honszerelem szikráját! (Zajos éljenzés.)

A társaság ezután szétoszlott. Egy része felkereste lakását, a másik rész tovább is a vendéglőben maradt.

Az elszállásolás a következő helyekre történt:

A Kolmer-villában 8 urhölgy, a hivatalos helyiségekben 8 vendég, a tanitónő lakásán 4 vendég, Csathó főerdésznél 2 vendég, Markovitsnál 4 urhölgy, Nemes főerdész urnál 4 vendég, Hunvald jegyzőnél 2 vendég, Szolanovszkynál 3 urhölgy, Willerding Károlynál 2 vendég, Engelbertnél két 48-as. stb.

A nőknek, tekintettel a zord időre, mindenütt fütött szoba állt rendelkezésre. Általában a legnagyobb figyelemmel és gyöngédséggel gondoskodtak minden kitelhető kényelemről.

A hangverseny.

A Kolmer-villában a d. u. folyamán felcsendült az ének, szólt a zongora. Legszebb népdalainkban gyönyörködött a hallgatóság. Kolmer Hermanné énekelt, Nappendruck Kálmánné zongorakisérete mellett, majd Kolmerné Láng Etellel énekelt egy duettet. Balogh Emma k. a. a Lili operettéből énekelt egy részletet Nappendruck K.-né kisérete mellett, azután Balogh Emma és Kolmerné duettet énekeltek. Végül Balogh Géza kisérte zongorán édesanyját, a mint szivhez szóló nótákat igazán szivből énekelt. Énekléskőzben arcza egészen átszellemült s oly bájos volt, hogy egy szászvárosi vendég urnő elragadtatással nyilatkozott felőle.

A hangverseny koronája csak most következett:

A telepen van közel harmincz gyerek. Nehány év óta oda telepedett német, tót, horvát, cseh, olasz, lengyel és oláh szülők gyerekei.

Ezek részére iskolát épittetett Kolmer, abban egy tanitónőt alkalmaz, s most a különböző nyelvü szülők gyerekei mind kifogástalan magyarsággal beszélnek.

E gyerekek tisztán felöltözve, nemzeti szinü kokárdákkal zászló alatt sorakoztak a villa terrasszán. Kolmer Hermanné egy intésére rázenditették a Hymnust és elénekelték oly érzéssel, hogy a legnagyobb áhitattal hallgatta a vendégsereg. Közülök többnek a szemében könny csillogott, látva azt, hogy itt a havas kellő közepén, egészen idegen elemekből, csodás varázslattal, a nemzetnek mily oazist tud teremteni egy olyan honleány, a kit a nemzet geniusza megihletett, s a nemzeti érzés és müvelődés papnőjévé avatott.

Kolmerné védő asszonya ennek a telepnek. Mindenkihez, a legutolsó munkáshoz is van egy-egy nyájas, buzditó, bátoritó, biztató szava. Oktatja, vezeti őket. Gyámolitja a szegényeket. A telepből Boldogházát alkotott.

A lakosság ifja, véne, rajongó tisztelettel ragaszkodik hozzá s egy szavára bárki kész volna a tüzbe ugorni.

Társas ebéd.

Este 7 órakor a gyár kürtje ebédre hivta össze a vendégeket. A villamos fénynyel tündériesen kivilágitott ebédlő teremben 80-an felül gyültek össze. A menü leves, pisztrang, többféle sültből, s köztük *özpecsenye*, tészta és idei gyümölcsből, bor és borszéki vizből állott, s mint minden alkalommal minden a legizletesebben volt elkészitve.

Az ebéd folyamán Nyilas Károly felköszöntötte Horváth Ignácz ezredest. Horváth Ignácz általános figyelem közt tartott szép beszédet, melynek végén Szabó Samu elnököt és Kuszkó Istvánt köszöntötte fel.

Szabó Samu a hölgyekre emelt poharat. Horvát Ignácz a házi gazdát éltette.

Ezután Broz Bertalan fiatal tanuló szavalt lelkesen Tóth Kálmántól.

Nagy Mózes gyerőmonostori pap általános figyelem között egy szépen kidolgozott, érzést keltő remek beszédet mondott a nagy idők tanuiról, éltetvén azok ott levő jeleseit Horvát Ignáczot, Szabó Samu elnököt, Nagy Pál főhadnagyot.

Tüzijáték.

Tiz óra felé járt az idő, midőn az estebédnek vége volt. A telep tisztviselői a hegy tulsó oldalán a vendégek mulattatására tüzijátékot rendeztek. A tüzi játék különböző rákéták, szines golyóbisok és különféle forgók, naprózsák és egyéb látványosságokból állott.

Az egész telep villamos ivlámpákkal volt kivilágitva s igy a tüzijáték és villamos fény a fenyő koszoruzta magas bérczekkel körül vett völgynek büvös kinézést kölcsönzött.

Tánczmulatság.

A tüzijáték végeztével tánczmulatság következett a guirlandokkal ékitett és villamos izzó lámpákkal világitott teremben. A táncz animóval folyt s tartott éjjel fél 1 óráig. Ekkor a társaság szétoszlott s ki-ki szállására vonult pihenni.

Fényképezés.

Bélesben olyan ózondus a levegő, hogy néhány órai alvás után már nem érez bágyadtságot az ember. Ez alkalommal is már 6 órakor a gőzkürt ébresztője, ébren találta még a hölgyek nagy részét is.

A férfi vendégek egyrésze már sétált. A társaság 7 órára a Kollmer villa előtt összegyült. Körülötte csoportosultak a lovas erdészek és erdővédek.

Dunky Ferencz egy állványról lefényképezte az egész társaságot.

Innen a társaság felvonult a vendéglőbe reggelizni.

Reggelizés utá, a Gyalu felől jött kirándulók előkészületeket tettek az elutazásra Bánffy-Hunyad felé, a társaság másik része pedig utnak indult a csatahelyre leróni a kegyelet és tisztelet adóját.

Tábori szent mise.

Kora reggel felállitotta Zodoma József, a gyár asztalosa a már előre elkészitett szent sátrat a csata s Vasvári eleste helyén. A sátor oszlopai nemzeti szinre voltak festve, a sátor tetején aranyozott kereszt csillogott a reggeli napsugárban. Nemzeti lobogó hirdette a kegyeletes ünnepet, melyre nyelv és vallásküllömbség nélkül készültek fel zarándokolni.

A társaság kisérve lovas erdészek, erdővédek által, a telepről 8 óra 10 perczkor megkezdte a gyalog felvonulást, a *Kalváriára.*

A zenekar a Rákóczi s Klapka indulókat játszta. Előzőleg a telep hölgy tagjai koszorukat fontak mezei virágokból, nemzeti szalaggal átkötve. Gyönyörü koszoru volt a Kolmer Hermanné urnő-é, a ki nyő ga-fe

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Béla kultur mérnök, nagy u. 21 sz. Dankmaringer Gyula v. főellenőr, nagy u. 21 sz. Ditrick Adolf v. főkalauz, nagy u. 47 sz. Dézsi Gábor pékm. alsó-boldog u. 2 sz. Deák Ádám v. mozdonyv. alsó-boldog u. 26 sz. Dávid Antal hb. felső-boldog u. 20 sz. Dán Lajos v. m. hb. Kővári t. fő u. 19 sz. Dóczi Miklós v. müvez. Kővári t. 16 sz. Décsei Ferencz ácsm. Kővári t. 6 sz. Dózsa István föld. kis u. 4 sz. Debreczeni Sándor v. kal. kis u. 38. Dávidovics Lipót mosó int. tulj. hidfő u. 3 sz. Dézsi László tanító, uj u. 36 sz. Deretei Ferencz ácsmester, uj u. 48a sz. Donogán Gerő kereskedő, uj u. 60 sz. Deretei János földész, átjáró u. 7 sz. Diósi János vas. alkalm. kajántó u. 26 tz. Dávid András földész, nádas u. 3 sz. Dali Mihály mészáros, külkirály u. 9 sz. Dézsi Sándor vas. főkalauz, nádas u. 10 sz. Dengyel András timár, külkirály u. 21 sz. Dávid József gyógysz. külkirály u. 43 sz. Demény István házb. külkirály u. 69 sz. Denes Jakab szatócs, külkirály u. 75 sz. Dávid János földész külkirály u. 60 sz.

Éder Mátyás bizt. hivatl. nagy u. 26 sz. Dr. Eisler Mátyás izr. főrabbi, nagy u. 28 sz. Ebner János vas. számtiszt, felső-boldog u. 20 sz. Eőry Ernő bankhivatalnok, kis u. 2a sz. Erhy Kristóf szabó mester, külkirály u. 25 sz. Erdei István vas. lakatos, vasuti uj fűtőház. Erdélyi János vas. ny. váltóőr, házb. Kővári t. fő u. 8 sz. Erdélyi Ákos vas. t. felvigyázó, nádas utcza 3 szám. Édes Zsigmond vasuti t. felvigy. külkirály u. 35 sz.

Frischman Vilmos szatócs, bácsi u. 5 sz. Fekete András kőmives, sáncalja u. 40 sz. Farkas Pál sz.-kész., sánczgrádics u. 1 sz. Fridl Mátyás fbirt., bornyumálalja u. 21 sz. Füzesi Imre müvez., bornyumálalja u. 38 sz. Fekete Pál házbirtokos, kőmálalja u. 1 sz. Fenerstein Fülöp bhtul., kőmálalja u. 5 sz. Fekete Árpád rendőrb., kőmálalja u. 21 sz. Farkas Károly m. pénztárnok, nagy u. 37 sz. Fodor János v. r. felv., nagy u. 40—42 sz. Fränkel Simon sz. r. felügy., nagy u. 48 sz. Farkas M. Vilmos b. hiv., nagy u. 66 sz. Fogel Lajos iparisk. müv., nagy u. 68 sz. Filep Samu post. táv. titkár, nagy u. 7 sz. Fleischer Leopold v. felügy., nagy u. 27 sz. dr. Finály Henrik orvos, nagy u. 25 sz. Ferdinándi József ip. isk. tan., nagy u. 47 a sz. Fogarasi István v. főkalauz, nagy u. 59 sz. Fajk András mészáros, nagy u. 89 sz. Faragó István vas. lakatos, nagy u. 85 sz. Felix Dénes, v. kovács, a.-boldog u. 27 a sz. Fejér Mihály v. kalauz, felsőboldog u. 10 sz. id. Fogarasi János földész, f. boldog u. 11 sz. Fleischer Antal vas. m. vezető, Kővári telep, kereszt u. 49 sz. Fülöp István kőmüves Kővári t., szélső u. 9 sz. Farkas Sándor mészáros felsőut melléke 8 sz. Fisch Adolf bérlő, nagyhid u. 7. sz. Finta József bizt. hivatal., nagyhid u. 12 sz. Féder Ottokár vas. sz. főnök nagyhid u. 12 sz. Fajk István mészáros, uj utcza 3 sz. Fratta Géza aranymüves uj u. 5 sz. Flóra Gyula kereskedő, uj u. 4-a sz. Fejérvári Sándor vasuti kalauz, uj u. 18 sz. Ferenczi István vas. fűtisztitó, felső zug. u. 1 sz. Furu Áron földész, felső zug u. 9 sz. Fejér Albert házb., felső zug u. 23 sz. Fisch Géza szatócs, felső zug u. 41-b sz. Farkas György csizmadia, kül-király [illegible] Ferencz Mihály kőmüves, kül-király u. 1 sz. Fekete András csizmadia, kül-király u. 12 sz. Ferenczi beim Ármin, csizmadia kül-király u. 34 sz. Fischel-[illegible] szatócs, bács u. 4-a sz. Telner Károly v. m. vezető, vasuti uj fűtőház. Farkas Dávid házbirt., bácsi u. 3 sz. Flegner János földész, melegvölgy. u. 5—7 sz. Farkas Márton vas. kalauz, nagy uj u. 24 sz. Farkas Sándor szücsmest., kül-király u. 35 sz. Falk Sámuel szódavizgyáros, sánczgrádics u. 2 sz. Frankis János mészáros, uj u. 73 sz.

Gurnisievics Ferencz vas. hivat., bácsi u. 14 sz. Gurnisievics Kelemen házb. sánczalja u. 6 sz. Gergely Sándor szatócs, sánczalja 68 sz. Gábor Ignácz házb., sánczoldal 91—92 sz. Grezina József borárus, kőmálalja u. 7 sz. Gámán Dezső bank hivt., kőmáli szőlő-ut 3 sz. Gurisatti Antal czémentöntő nagy u. 26 sz. Gampe János vas. m. vezető, nagy u. 70 sz. Giurgin Ágoston bank hivt., nagy u. 76 sz. Gátfalvi Henrich vas. mérnök, nagy u. 86 sz. Gertner Viktór építész mérnök, nagy u. 11 sz. Grunner Bencze szatócs, Kővári-t. fő u. 4 sz. Gyurcsán Dániel vas. lakatos, Kővári-t. kereszt u. 3 sz. Garai János vas. m. vezető, Kővári-t. kereszt u. 3 sz. Grekovics Rezső vas. főkalauz, Kővári-t. átjáró u. 13 sz. Geberle János vas. m. vezető, Kővári-t. átjáró u. 3 sz. Gibicz Albert házb. kőmives, Kővári-t. szelső u. 22 sz. Grunner Grotfried asztalos, Kővári-t. felső-ut mell. 1 sz. Gedeon Leopold szabómester, Kővári-t. felső-ut mell. 5 sz. Gál Lajos bérkocsi tulajd. kis utcza 15 szám. Germán Gyula vas. raktárnok, kis utcza 12 szám. Girsik János ny. osztály tanácsos, nagy-hid u. 12 a szám. Girsik Gyula v. hivatalnok, nagy-hid u. 12 a sz. Gáspárik József házbirt, nagyhid u. 16 sz. Gredinár Manó kir. t. irnok, nagyhid u. 18 sz. Gergely János ács-s., házbirt., uj utcza 51 sz. Gajzágó Bálint v. hiv., uj u. 8 sz. Gál András v. kocsirendező, kijáró u. 15 sz. Gergely Márton timár, külkirály u. 17 sz. Gerő János vas. mozdonyvez., uj fűtőház. Gampe Győző v. mozdonyvez., nagy u. 67 sz. Gergics Ferencz kovács, külkirály u. 58 sz. Gráf János vas. vendéglős, vas. indóház. Görgényi György vas. pályafelügyelő, vasuti pályaudvar. Gulyás László vas. kalauz, bejáró u. 5 sz. Győrfi Mihály vas. kalauz, nagyhid u. 16 sz. Gyula Márton ker. kapitány, nagy u. 72 sz. Gyulai János földész, uj u. 68 sz. Gyulai József földész, kajántó u. 5 sz. Gyulai Ferencz földész, nádas u. 2 szám.

Hangai Oktáv tanár, bornyumál 3 sz. Hájék János s.-mérnök, bornyumál 7 sz. Horváth Boldizsár czimbalomkészitő, bornyumál 11 sz. Huszár Bertalan v. hivatalnok, nagy u. 10 sz. Hanasievits Ignácz v. hiv., nagy u. 34 sz. Havas Gyula v. főmérn., nagy u. 38 sz. Horváth Mihály v. m.-vez., nagy u. 52 sz. Horánszki Adolf ny. v. főkal. nagy u. 58 sz. Hermann Mátyás v. hiv. nagy u. 66 sz. Hosszu Pompejus áll. mérnök, nagy u. 72 sz. Halpern Henrik v. hiv. nagy u. 92 sz. Hirschfeld Adolf szatócs, nagy u. 102 sz. Horváth József v. kal. nagy u. 25 sz. Homovics Ferencz borbélym. nagy u. 61 sz. Hajós Alajos v. rakt. nagy u. 69 sz. Hilbrada Ferencz v. mozd. v. alsó-boldog u. 5 sz. Hollósi Nándor eszterg. Kővári t. szélső u. 18 sz. Havadi Nagy István földész, kis u. 19 sz. Hancz Sámuel földész, kis u. 63 sz. Hirschfeld Károly vasker. nagy hid u. 13 sz. Hermann Halász Vilmos v. hiv. n-hid u. 8 sz. id. Hancz Károly mészáros, sáros u. 1 sz. ifj. Hancz Károly mészáros, sáros u. 1 sz. Horváth György föld. uj u. 66 sz. Halász István v. kal. Kajántó u. 36 a sz. Horváth Elek csizmadia, külkirály u. 10 sz. Hanczer Ödön (Herédi) v. főkal. külkirály u. 12 sz. Hubert Gyula czipész, szeszgyár u. 9 sz. Homola István v. kal. n-beretyó u. 3. Hanker János v. m.-vez. vasuti ujfűtőház. Huj Gligor föld. melegvölgy u. [illegible] sz. Hankó Dániel v. kal. külkir[illegible] Haraszti Jenő [illegible] u. 75 sz. Árthur va[illegible] kereskedő, bácsi. u. 5. sz. Indig Dániel [illegible] hivatalnok, nagy u. 7 sz. Ilyés [illegible] vas. alkal. házb., Kővári t. átjáró u. 8 sz. Iványi György kocsikészitő, nagyhid u. 3 sz. Ilyés Ferencz földész, uj u. 52 szám. Ilyés József vasuti mondonyvezető, Kővári t. átjáró u. sz. Izráel Lázár téglamezter, kajántó völgy u. 2 sz.

Jakobi József kereskedő, sánczalja u. 23 sz. Jelen E. József I. ker. kapitány, nagy u. 20 sz. Jakobi Adolf kereskedő, nagy u. 31 sz. Jakó Pál vas. asztalos, Kővári t. szélső u. 20 sz. Jaczkó Károly, ny, honv. hadbiztos, nagy u. 11 sz. Józsa István földész, külkirály u. 67 sz. Jelen Árpád v. számtiszt, nagy u. 20 sz. Józsa Gyögy földész, uj u. 72 sz.

Klész Mihály keresk., bácsi u. 1 sz. Keresztszeghi Andor kultur mérnök, bácsi u. 5 sz. Kohn Mózes italárus, bácsi u. 4 sz. Kleisz Lajos szatócs házb., sánczalja u. 10 sz. Krizbai János czipész, sánczalja u. 32 sz. Körözsi Gergely adóvégrehajtó, sánczalja u. 56 sz. Kristóf János tan. kép. titkár, sánczalja u. 106 sz. Kobári Antal vas. főellenőr. bornyumálalja 12 szám. Kauncz József keresk. ügynök, bornyumálalja u. 8 szám. Kovács Albert házbirt. sánczoldal u. 82 sz. Krizsi Ferencz ny. vas. főkalauz, kőmálalja u. 17 sz. Kovács József ny. vas. főkalauz, kőmálalja u. 21 sz. Kohn József ócska vasárusitó, kőmálalja u. 6 sz. dr. Kiss Mór, egyet. tanár, kőmáli szőlő ut 1 sz. Kovács Ede kereskedő, szőlő ut 8 sz. Kovács János adótiszt, nagy u. 4 sz. Kain Simon vendéglős, nagy u. 6 sz. Kovács Ferencz vas. főmérnök, nagy u. 28 sz. Kovács Hosszu Jenő, vas. mérnök, nagy u. 28 sz. Kozma Ferencz kir. tanfelügy. nagy u. 34á sz. Klein József bádogos, nagy u. 40—42 sz. Kurinczi János j.-biróságí irnok, 46 sz. Koncz Ernő építész, nagy u. 48 sz. Kecskeméti Elek házb. nagy u. 60 sz. Kolbenhayer Bertalan posta hivt. nagy u. 72 sz. Kovács József szijgyártó, nagy u. 84 sz. Kovács János vas. ny. mvezető, nagy u. 96 sz. Kun Fülöp v. mérnök, nagy u. 7 sz. Koroján Gyula ügyvéd, nagy u. 9 sz. Kos Károly posta és t. főtiszt nagy u. 11 sz. Kulicska Ernő ny. lovas százados, nagy utcza 13 szám. Krausz Fülöp, izraelita kántor, nagy utcza 23 szám. Krieshoffer János szatócs, nagy utcza 29 szám. Kohn Adolf szatócs. nagy u. 35 sz. Kabos Lajos vas. főkalauz, nagy u. 57-a sz. Kovács István ácsmester, nagy u. 61 sz. Kónya Kovács János házbirt., nagy u. 65 sz. Kovács Pál házbirt., vasuti kapus, nagy u. 77 sz. Dr. Kozma László v. hivat., nagy u. 89 sz. Kövesdi József asztalos mester, alsó-boldog u. 5-á sz. Id. Kocsis István földész, alsó-boldog u. 8 sz. Kilin Ferencz földesz, alsó-boldog u. 18 sz. Károli József vas. főkalauz, alsó-boldog u. 26 sz. Ifj. Kocsis István földész, felsőboldog u. 3 sz. Kalvecsik Antal vas. m. vezető, Kővári t. fő u. 19 sz. Kozma János tanácsi irnok, Kővári t. kereszt u. 9 sz. Klamár Vilmos vas. m. vezető, Kővári t. kereszt u 6 sz. Kágyi Károly vas. kalauz, Kővári t. kereszt u. 4-c sz. Kondrád József vas. müvezető, Kővári t. kereszt u. 16 sz. Kis Kovács István vas. kalauz, Kővári t. kereszt u. 26 sz. Kömöcsi Pál földész, Kővári t. átjáró u. 9 sz. Károli Géza vas. málházó, Kővári t. szélső u. 1 sz. König Lajos vas. főkalauz, felsőut mell. 3 sz. Kádár Mihály házbirt. ács, kis u. 25 sz. Kelemen Péter házbirt., kis u. 49 sz. Kirner János házbirt., kis utcza 6—8 szám. Kreuch Dániel géplakatos, nagyhid u. 1 sz. Kohn Márton kereskedő, nagyhid u. 3 sz. Kozma András pékmester, nagyhid u. 2 sz. Kollár Dániel felmmérési felügy., nagyhid u. 12 a sz. Komáromi János asztalos, nagyhid u. 12 a sz. Kis Sándor vas. kalauz, sáros u. 8 sz. Kilin Dániel mészáros, uj u. 5 sz. Kovács Mihály vas. kalauz, uj u. 29 sz. Kozma János irnok, uj u. 35 sz. Kilin Márton földész, uj u. 41 sz. Krausz Jakab bádogos-mester, uj u. 65 sz. Kizvetter Venczel tagosi[illegible] [illegible] mérnök, uj u. 2 a sz. Kurom Ferencz vas. kalauz, uj u. 2 a sz. Kaplán Mihály vas. főkalauz, uj u. 12 a sz. König János vas. raktárnok, uj u. 18 sz. Kuliseki Károly kenyérsütő, uj u. 26 sz. Kertész József szatócs, uj u. 28 sz. Kovács János tanitó, uj u. 38 sz. Kallós András nyomdász, uj u. 48 sz. Knopf Jakab szatócs, kajántó u. 41 b sz. Kun Mihály földész, kajántó u. 10 sz. Kozma József vas. főkalauz, kajántó u. 36 a sz. Kaufmann Mór kereskedő, külkirály u. 47 sz. Kürti Antal vas. főkalauz, k.-király u. 18 sz. Kovács Gábor csizmadia, k.-király u. 34 sz. Kellner Mihály vas. alk. házb. kis brettyó u. 2 sz. Karácsonyi Miklós főszám. hivat. ellenőr, főszámhivatal. Kis József pálya felügyelő, vasuti pálya udvar. Kis Márton földész, kajántó völgy, 11 sz. Lorozsán Zacharie földész, kajántó völgy, 8 sz. Kozma János földész, melegvölgy u. 16 sz. Kovács András távirász, átjáró u. 8 sz. Dr. Kozma Endre közj. jelölt. nagy u. 34 a sz. Kusid István vas. r. felvigy. kajántó u. 6 a sz. Kovács Endre vas. áll. felvigy. átjáró u. 8 sz. Kolozsvári Ferencz fővizsgáló tak. felső-bóldog u. 19 sz. Klenberg Emil fakereskedő, nagy hid u. 12 a sz.

Vasvári sirhelyénél.

(Elmondva az 1899. julius 10-iki ünnepélyen.)

Harmadszor hirdetem e helyről a hazafias fájdalmat és közös gyászt, az ifju hős porai fölött.

Első izben *kerestük* (1892. jul. 17.) másod izben *megtaláltuk* (1893. jul. 9.) Vasvári és 300 elvérzett társa sirhelyét. Ma harmadizben *50 éves évfordulóját* ünnepeljük annak a véres szinjátéknak, melynek ez a hely, 1849. julius 6-ikán a délutáni órákban, tanuja volt.

A márcziusi napok ifjuságának lánglelkü vezérei közül *kettő* jött ide közénk meghalni. Petőfi a segesvári téren, Vasvári a kalotaszegi bérczek közt ontották ifju véröket, hogy bérczet-völgyet megszenteljenek és szétporló csontjaikkal drágábbá tegyék a kis Erdélyt Magyarország fiai előtt.

Ez ama felbonthatatlan *Unio*, melyet a két jeltelen sir minden szónál és irott betünél hangosabban hirdet. A közös veszteség és dicsőség nevében, tegyük haláluk napját *nemzeti ünneppé*.

Ezuttal két kérdést akarok ismertetni, a legujabb hiteles adatok szerint:

1. Mikor jött Vasvári Erdélybe?

2. Hogy történt a mariseli csata és hol esett el Vasvári?

I.*)

Csányi László

Kormánybiztos urnak, Kolozsvárt (kivül) 1849. ápr. 10. érkezett Kolozsvárra.

98. szám.

Tisztelt kormánybiztos Ur!

Én egy csapatot alakitók.

Sok keserü tapasztalás után meggyőződtünk, miszerint sem a négyhónapos guerilla csapatok, sem a család-apákból álló nemzetőrök nem képesek a honvédelemnél tőlük várt szolgálatot megtenni

Ezek helyét oly szabad csapatokkal kell pótolni, melyek hosszu időre kötelezve, rendes katonai modorban organizáltassanak.

Igy van az általam alakitott Rákóczi-csapat lekötelezve négy évre, csakhogy egy év mulva választása van a kilépés, vagy benmaradás közt. Egyébiránt legszigorubb fegyelem és katonai rendben organizálvák.

Ajánlom az Erdélyi százados vezérlete alatt küldött 1-ső századot tisztelt Főkormánybiztos ur figyelmébe.

Ruházatban némi hiányuk van, mert sietve kellett őket küldeni és a váradi ruhatárban nem volt köpönyeg. Ha lehetne, méltóztassék a hiányt Kolozsvárról kipótolni. Megfogják a legények érdemelni, mert birni fogják a nap terheit és elszánt fiuk.

Illő tisztelettel vagyok lekötelezettje

Vasvári Pál s. k.,

a Rákóczi-csapat parancsnoka

Ugyanazon napról (1849. ápr. 10. előtt 1—2 nappal) 97 szám alatt *Berde Mózsa* kormánybiztosnak ezt irja Vasvári:

„Hevenessy nemzetőr százados közlé velem Kormánybiztos urnak 677 sz. a. rendeletét s egész komolyságában festé le az állást, melyben a bánffy-hunyadi vonal van.

Sietség miatt *csak egy gyenge századot* küldhetek, de ha tisztelt kormánybiztos ur közbenjárólag kieszközölné a csapat fölruházását: akkor pár nap alatt egész fél bataillonnal Erdélybe menni képes lennék. Csak a ruha-hiány gátol.

Az itt Erdélyi ur*) parancsnoksága alatt küldött század is csak felig-meddig van felruházva.

Kérem tisztelt Kormánybiztos urat, ha lehetne Kolozsvárott valami köpenynemüekot adatni a legényeknek. Az előörsökön éji időben megbetegszenek a gyenge attilában. Azt pedig nem akarnám, hogy pihenjenek, vagy kiméltessenek. Méltóztassék őket a legviharosabb körülmények köze, véres expeditókra, falu feldulásokra stb., kiküldeni. Hatalmas vállalkozó szellemü fiuk s a tespedést megunnák, a heverés őket megrontaná.

*) Az itt közlött 4 okmány eredetijét az aradi ereklye-muzeum őrzi. Mind a négyet közöltem a „1848—49. Tört. Lapok“ 1893-iki évfolyamában. *Szabó S.*

*) Erdélyi János százados.

Illő tisztelettel vagyok addig is, *mig a többi századokkal magam mennék*,

lekötelezettje:

Vasvári Pál s. k.,

a Rákóczi csapat alakitója s parancsnoka.

1849. május 10-ikén kelt kimutatással a tisztikar számára 1 havi, a legénységnek 15 napi fizetését veszi fel Kolozsvárt személyesen Vasvári: Ugymint A csapatvezér őrnagy illetménye: havi fizetés 150 forint, 3 lótartás 18 forint. 1 podgyász lótartás 6 frt, 3 százados illetménye, havi fizetés 360 frt, 3 főhadnagy illetménye, havi fizetés 186 frt, szállásbér 24 frt, 8 alhadnagy havi fizetése 464 frt, 1 számvevő 40 frt, 1 orvos 40 frt, 8 őrmester fizetése 15 napra 48 frt, 1 zászlótartó fizetése 15 napra 6 frt, 1 börtön és kórház-felügyelőnek 6 frt, 44 tizedesnek fizetése 15 napra 116 frt, 8 dobosnak fizetése 15 napra 16 frt, 3 ácsnak fizetése 15 napra 6 frt, 450 közvitéznek fizetése 15 napra 900 frt, 50 ujoncznak fizetése 15 napra 100 frt, 7 hangásznak fizetése 15 napra 14 frt.

Aláirva: „Vasvári Pál, a Rákóczi-csapat vezérparancsnoka.“

Ez a költség kimutatás a legénység részére május 10—25-ig, fél hónapra szól; a tiszti karnak pedig májusi illetményét foglalja magában.

Az összes létszám 589.

Érdekes a „hét hangász“ a legénység sorozatában, kikről föntartotta a hagyomány, hogy midőn Vasvári és társai Beck tüzmester ágyuja mellett a végharczot küzdötték, ők is huzták a harczi riadót, s a többiekkel együtt estek el.

Csányi kormánybiztos urnak igy jelenti be Erdélybe érkezését:

B. Hunyad, 1849, május 2.

A már régebben Erdélybe küldött Rákóczy-csapat 1-ső századának sürgetése szükségessé tevé a többi századok behozatalát is.

Mind a 4 század használható s szuronyos lőfegyverekkel van fölszerelve.

A nemzetőrség nagyobb része haza távozván, nekünk marad a nehéz, de szép feladat megvivni a sziklákkal és feldulni a lázongók fészkeit.

Hogy azonban nagyobb megtámadás ellen is biztositsuk e vidéket, sőt magunk előre nyomulva biztos pozicziókat foglalhassunk el a hegysziklákon: kérném alásan idé rendeltetni azon négy ágyut, mely Kolozsvárt áll, hozzá értő tüzérekkel ellátva és akkor minden egyéb segély nélkül is készen áll a Rákóczi-csapat ezen lázongók megfékezésére.

Petten főhadnagyot küldöm az ágyuk szállitására.

* * *

Eképpen ágyukhoz jutván, 1849 május 5—6-án kisebb arányu támadást intézett a havasi vidék ellen, melynek azonban a fenmaradt adatokból csak egy részletét: a bécsi légió századának szereplését ismerjük, Dekker János alvadásznak anyjához intézett leveléből mely igy szól:

„Bánffy-Hunyad, 1849. május 21. Kedves anyám! Utolsó levelem óta nem a legjobban van dolgom, mert május 6-án az oláhok ellen a havasokra vonultunk.

Mikor az oláh táborhoz érkeztünk, parancsnokunk egy nemzetőrségi őrnagy sorakozót doboltatott s minket egy igen keskeny erdei uton vezetett.

Ekkor az oláhok jobbra és balra a hegyekre huzódtak s ott az erdőből a bokrok közül erősen tüzelni kezdettek; igy egészen körül voltunk véve.

Most a mi őrnagyunk, a mieink tüzelését megszüntette. Alig, hogy ez történt, kapitányunk André és századunkból még 5 ember sulyosan megsebesültek; az őrnagy pedig nemzetőreivel minket cserben hagyott.

Ekkor szuronyt szegezve megrohantuk az erdőt, de rossz eredménnyel, mert századunk magára volt hagyatva és nagyon fáradt.

Az ellenség a fákra mászott és onnan lődözött reánk. Kénytelenek voltunk retirálni, olykor még bornyuinkat is hátrahagyva.

Köztünk 4 halott van és 17 sulyos sebesülés (ezek közt kapitányunké) esett. Az egész században alig 20 ember, ha van, ki sebet ne kapott volna, bár jelentéktelent. Én

---

lyakból készitette koszoruját. Ilyet még Andrássy Gyula volt külügyminiszter ravatalára helyezett Kolmerné s a család, tudva, hogy az elhunyt a fenyvesek vadregényes pontjait mennyire szerette, a családi koszorun kivül csak ezt helyezte a kriptába.

Három rövid statiót tartott a társaság, mig a Kalváriára felért. Pihenés közben a zene játszott hazafias darabokat. A leánykák a tisztásokon virágokat szedtek, hogy a sirra helyezzék.

D. e. 9 óra 10 perczkor ért fel a társaság.

Félkör alakban körül vették a szent sátrat, melyben Ráduly Simon az ünnepélyes gyászmisét elkezdette. Mellette a Zodoma fiuk ministráltak.

A sátortól mintegy harmincz lépésre, lovaikról leszállva az erdészek, erdővédek sorakoztak. Az erdővédek töltött fegyverrel.

Névsoruk a következő:

Ifju Mjazovszky László, Katona László erdész j. Kebelei Miklós, Bokor János, Kiss Márton, Moldován György, Balogh Mihály, Kádár József, Kálmán István, Lendeczky József, Onyeecz György, Holló Sándor, Máris Kosztin, Skrob Péter, Purcsel Demeter erdővédek és erdőszolgák, kik 13-an jelentek meg, jelképezve e számmal a nemzet vértanu halált halt vezéreit.

Az erdőszélén mintegy 100 főre menő mariseli oláh csapat foglalt állást. Fent az utban két bélesi csendőr czirkált, teendője azonban nem akadt, mert itt minden békés és csendes volt.

A mise megkezdésekor áhitattal hallgatta a mindennyelvü és nemzetiségü közönség, kik között a telep lakói tulnyomóan katholikusok. Szokatlanul magasztos volt a hangulat ezen a helyen, hol isteni tisztelet még soha sem volt s hol 50 év előtt öldöklő fegyverek villogtak. Az ünnepi áhitat folyamán szelid verőfény ömlött el a tájon, ennek sugarai megtörtek a szent sátor zöld galyból álló falain csillogó harmat gyémánt csöpjein. A csengettyü szóra térdre hullt mindenki. Az oláhok megilletődve, félhalkan imádkoztak. [illegible] misekor az erdővédek 13 fegyvere egy intésre eldördült, a puskaropogás visszaidézvén a daliás idők emlékét. A mise további folyama alatt a fenyő-rigó fütytye s az erdei éneklők adták az éneket. Mindenki áhitattal és ihlettel volt eltelve. A fenyők balzsamos illata pótolta a templomi mise tömjén füstjének illatát.

(Vége következik.)

Hilary.

— A *„Tövisek és narancsvirágok“* szerzőjétől. —

Angolból forditotta: **AMICA.**

XXII.

A Gábriel történetének a folytatása.

(Folytatás.) (53)

Még most sem tudom elviselni annak az emlékét, hogy mit szenvedtem, midőn elváltam tőled. És éreztem, hogy elviselhetetlen az életem, ha téged koronként nem láthatlak. Ekkor villant meg agyamban az a gondolat, hogy te Langton Woldba jöhetnél Holmes Janeval, mint az ő fogadott gyermeke — és a mint tudod, ez a terv tökéletesen sikerült, csak az az egy hátránya volt, hogy nem szerettem ezt a történetet az én jó és nemes férjem előtt eltitkolni.

Sokszor kértem lady Kilmoret, hogy oldozzon fel az igéretem alól és engedje a férjemnek megmondanom, de ő soha sem akart beleegyezni. Azt mondta, hogy azok a nehézségek, melyek először legyőzhetetleneknek látszottak, most, midőn a gyermekről oly jól van gondoskodva, még sokkal nagyobbak voltak és nem volt szükség feltárni azt, a miből egy nagy botrány lenne. És ő nem akart a neki tett igéretemtől feloldozni. Midőn Holmes Jane téged Langton Woldba hozott és te annyira megnyerted a férjem tetszését, a legnagyobb erőfeszitésembe került elhallgatni előtte, hogy te valóban ki voltál. Oh mennyire óhajtottam neki megmondani: „Gotfrid, ez az én fiam,“ de az ünnepélyes igéretemre tett visszaemlékezés elnémitott.

De eljött az az idő, midőn ez az igéret nem köt le többé, becsület érzelem és lelkiismeretem parancsolják, hogy beszéljek. Gábriel, én nem voltam boldog. Én az én jó férjemet a legtisztelettelje sebb szerelemmel szeretem és az a tudat, hogy én egy ilyen titkot rejtegetek előtte, nem szolgált arra, hogy engemet boldoggá tegyen, bármily fényesek és vidámak voltak azok a jelenetek, melyekbe vegyültem. Ez a titok mindég nehéz fekete fellegként lebegett felettem, semmi sem elégitett ki. Titkom mindig sulyos teherként nehezedett reám.

Csak akkor voltam boldog midőn Langton Woldban lehettem és téged minden nap láthattalak és akkor, midőn szeretetemnek a melegségével némileg kárpotlást nyujthattam neked, jobban éreztem magamat.

És oh drágám, — folytatá, — te nem tudod elképzelni, hogy mennyire megkönnyebbitette a szivemet és mily boldoggá tett, midőn a férjem annyi jóindulatot és ragaszkodást tanusitott irántad és felajántotta, hogy neveltetésedről gondoskodni fog és jövődnek a gondját magára vette. Ekkor elhittem, hogy az Ég jó volt hozzám. Életkedvemet és élénkségemet vissza kezdtem nyerni és azt mondtam magamban, hogy ha a férjem téged adoptál, azáltal még sokkal jobban leszel biztositva, mint ha elösmernélek a fiamnak.

És Lady Kilmore azt igérte, hogy vagyonát oly moddal fogja neked hagyni, hogy senki sem fogja megtudni, hogy az ő tőle jött. Láttalak jónak és tehetségesnek felnőni — ah, nem szabad elmondanom neked, hogy mi mindent gondoltam rólad! Minden tekintetben olyan jól láttalak elhelyezve, hogy születésed titkát nem közöltem veled. De, a többi gyermekeim születése után, mindegyre rajta kaptam magamat, hogy a te sorsodat a kis Ru sorsával állitottam szembe. És kis testvéreidnek a születése után még sokkal többet gondoltam reád, mint az előtt.

— Anyám mindig jó volt hozzám! — kiáltám, a kezét megcsókolva. Jobb és gyöngédebb nem lehetett volna.

— Gábriel, én nem vagyok arról teljesen meggyőződve, — válaszolá.

És aztán nehány perczig azzal a merengő tekintettel a szemében csendesen ült.

Ekkor azt a kérdést bátorkodtam hozzá intézni, a mi talány volt előttem, hogy miután a titkát annyi éveken keresztül meg őrizte, miért mondta azt most meg nekem.

Megrettenve nézett reám.

— Szinte elfelejtettem, — mondá. Oh Gábriel, nem hiszem, hogy a fejem valaha ismét helyre jöjjön! A fődologról, a miért idehoztalak, szinte megfeledkeztem. Nem gyanitod, hogy mi az?

— Nem, ha csak nem az, hogy ezt a mi szomoru történetünket tudassa vele. De nem értem, hogy miért mondta meg most, miután annyi éveken keresztül titokban tartotta.

— Mert, édes Gábrielem, egy különös dolog történt — egy oly csudálatos dolog, a mit nem tekinthetek kevesebbnek, mint az Ég közben járásának. Emlékezel, hogy a férjem az Ardean családot sujtott rettenetes szerencsétlenségről mit olvasott fel előttünk?

— Igen válaszolám.

És megdöbbentem, midőn láttam, hogy mily közel jártam az igazsághoz, midőn azt képzeltem, hogy őtet az a hir tette beteggé.

Komolyan nézett rám.

— Emlékezel a paragrafus szavaira? — kérdé.

Mondtam, hogy arról az ügyről csak az az általános benyomásom maradt meg, hogy hirtelen az egész család elpusztul és hogy mostan Ardean Cyril volt e nemes nemzetiség feje. És ezzel az ügygyel semmiféle összeköttetésben nem képzeltem magamat.

— Édes Gábrielem, folytatá az anyám, emlékezel-e a következő szavakra. — „Ha az a reményteljes fiatal tiszt, Carlisle Lajos százados élne, mint legközelebb álló rokon, ő örökölte volna a czimet és a birtokot; de miután ő nőtlenül halt meg, mind a kettő Ardean Cyril urra száll, a ki távoli rokona Lord Ardeannak.“ — Gábriel, most már érted?

Alig mertem szavakba foglalni a gondolataimat. Az anyám beszédének az értelmét alig tudtam reálizálni.

Még komolyabban és aggályosabban nézett reám.

— Gábriel, még most sem érted?

— Nem merem kimondani, a mit gondolok! kiáltám. Lélegzetem lihegve vettem, szivem oly gyorsan vert, hogy szinte megfullasztott.

(Folytatása következik.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

jobb térdemen sebesültem, hol egy posta-szem a hust csontig lehorzsolta, de már jobban vagyok vele."

Ime egy kis kép, a havasi táborozásból.

II.*)

Bem, a muszkák betörésekor Nagyváradon találkozott Kossuthtal. Innen visszatérőben, Kolozsvárról junius 21—22-én ujabb parancsot adott a havas kitisztitására.

Azonban a Beszterczei (jun. 27. 28.) csata után, tekintettel a betörő ellenség tulnyomó erejére, ezt a rendeletet visszavonta.

A visszavonó rendelkezés julius első napjaiban küldetett szét. A többi vezérek idejében megkaptak, de Buzgóék és Vasvári, kik a kalotaszegi falvakban tanyáztak: nem. Igy történt, hogy julius 4-ikén felvonultak a havasra s még aznap elfoglalták Mariselt.

Résztvettek ebben a kivonulásban a következő csapatok:

1) A 49-ik tartalék-zászlóalj 1, Gojdics segédtiszt szerint 2 százada, Buzgó László parancsnoksága alatt; ki mint legrégibb tiszt és tapasztalt katona az egész hadjáratot vezette.

2) Az 50-ik tartalék z. a. (másképpen gyapai zászlóalj) 2 százada Pivány Ignácz parancsnoksága alatt. Ezek székelyek voltak.

3) A bihari 123. z. a. 5-ik századának 3 szakasza, Szabó István százados alatt.

4) A Rákóczy-csapat 1. 2. és 3 százada Vasvári alatt. Az első század századosa Erdélyi János; a 2-iki Bulyovszki János, (ki csendbiztos korában Zöld Marczit elfogta volt); a 3-iki Bátori Pál voltak. Ennél a századnál volt maga Vasvári is. A 4-ik század tartalék gyanánt Meregyón maradt.

5) 1 udvarhelyszéki vadász-század. Ezek teljesen ujonczok voltak s csak akkor érkeztek.

6) 1 szakasz halálfejes bécsi légio, André hadnagy alatt, mely a Dekker János alvadász 1849. jul. 3-iki levele szerint csak 47 főből állott.

7) 1 szakasz (20—25 ember) bihari lovas nemzetőr Draveczky alatt.

8) Az utak takaritására utászokként használt 100 (Pivány szerint 200) békés oláh.

9) A 7 tagból álló czigányzenekar.

10) 3 drb 3 fontos ágyu, ebből 2 Theisz Gusztáv, 1 Beck tüzmester alatt a szükséges tüzérséggel, Összesen mintegy 1500.

Jul us 5-ikét a felvonult dandár Mariselen töltötte, várva Gyaluból Szépszögi őrnagy csapatait, kik az ellen-parancsolatot megkapván nem jöttek. Nap folytában a honvédek több kisebb támadást vertek vissza.

Harmadnap, julius 6-ikán reggel, mert élelmi szerök sem volt, a segitség is elmaradt, megkezdtették a visszavonulást. Mariseltől a Funtineli tetöig, és onnan le a bélesi torok felé. Előbb a völgybe levezető utat kellett járhatóvá tenni, melyet az oláhok idő közben ledöntött fákkal eltorlaszoltak volt.

Itt előttünk (az ünnepélyt tartó közönségtől jobbra) fekszik azon utvonal, melyen a visszavonulás történt. A Pivány 2 százada maradt, a szoros ut torkolatánál hátvédül a Theisz 2 ágyujával, azon utasitással, hogy a takarodó hallatára ő is vonuljon vissza.

A mint a csapatok zöme e mély utban eltünt, Piványt megtámadták az oláhok, de ezeket az erélyes csatártüz és egy pár kartácslövés ismét az erdőbe üzte vissza. Ez félóráig ismétlődött s ekkor hallatszott a takarodó.

Pivány visszaküldte előbb egyik ágyuját, egy negyedóra mulva a másikat s maga a két század is megkezdte csatárlánczban a visszavonulást.

Meglehetős rendben, folyton üldözve és támadtatva jutottak el a szoros utnak mintegy közepéig. Itt azonban az üldöző oláhság közéjök keveredett és a rend felbomolván a székelyek megszaladtak. Ekkor érkezett segitségükre a Buzgó által eléjük küldött Rákóczy-csapat; de ezek is majdnem elenyésznek az ellenség tömkelegében, habár köztük volt bátoritólag maga Vasvári is.

Igy jutottak véres kézi viadal közt a mély utnak legborzalmasabb, 300 lépés hosszuságu szakadékába. Azonban a végső erőfeszités kifejtésével, Pivány szerint még azon is átjutottak, a ma is meglevő forrás közelébe.

Itt volt felállitva Beck tüzmester ágyuja lövésre készen, de azt felmozdonyozták, s tovább vonulni parancsolták, nem levén tanácsos azzal, a barátból, s ellenből álló gomolyba belelövetni. A felmozdonyzott ágyu azonban a fordulásnál feldőlt, a mozdonyszög eltört, s a fogat a mozdonyszekérrel elvágtatott. Az elhagyott ágyut rohanták meg aztán az oláhok, s annak védelmében hullottak el Vasvári és társai. Ez történt délután 5—6 óra közt.

Teste temetetlenül maradt, s ott porlott szét 300 hős honvéd tetemével együtt, a fenyvesek sürüjében.

Miként Hegyesi Márton irja:

„Itten kell felállitani a végleges emléket. Legmegfelelőbb lesz, ha az *derékban kettétört czédrust* ábrázoland. Ide kell évente a gyászos esemény napján, julius 6 ikán elvándorolni, hogy azon a helyen lerója az utónemzedék hálás kegyeletét, hogy elénekelje azt a méla dalt:

Nyugosznak ők, a hős fiak,
Duló csaták után...

s hogy szivéből fakadtan egy halk imát rebegjen ott, a lent porló hősök szétszórt hamvai fölött!"

— Én pedig, t. közönség, beszédemet ugyanazon szavakkal zárom, miként 6 évvel ezelőtt (1893. jul. 9.) végeztem volt:

„Vannak köztünk, e helyen idegen ajku fiai is a hazának, kiknek apái egykor Vasvári ellen küzdöttek.

Hallják meg ők! s ha kell, hallja meg az egész ország.

Abban van az igazság, a mit mi nyiltan hirdetünk s nem a mit titkon sugdosnak füleikbe közös ellenségeink.

Vasvári az *eszményi szabadság* vértanujaként halt meg, általuk, — de *érettük is* ontotta vérét. Az emlék, melyet halálahelyén neki és 300 honvédjének emelni akarunk, — mindnyájunk szeretete és hálájának jelképe gyanánt kell, hogy fennálljon; tanulságul és kibékülésünk zálogául, — örök időkre!"

Szabó Sámuel.

*) Hegyesi Márton közlései szerint. Megjelentek a Tört. Lapok 1793-iki évfolyamában: Ujjabb adatok Vasvári halálához; és Vasvári elesének helye, czim alatt.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, julius 14.

— **Időjárás.** Az orsz. metereológiai intézet jelentése julius13-iki jelentése: Hazánkban az időjárás tegnap délután jobbára száraz volt, csakis az ország nyugati és déli részein voltak zivataros esők. 1—5 mm. esett: Pécs, Temesvár, Zsombolya, Arad, Nagylak, Szeged, Zombor 16 mm. — Egyebütt csapadék nem volt, intenzivebb zivatarról nem jött tudósitás. A hőmérséklet ma reggel országszerte meglehetös egyenletes és magas.

— **Kolozsvármegye** közigazgatási bizottsági havi ülését tegnap délelőtt tartotta meg gr. Béldy Ákos főispán elnöklete alatt. A választott bizottsági tagok közül jelenvoltak: Barcsay Domokos, br. Bánffy Ern', Gál Elek, Gyarmathy Zsimond, Gyárfás Benedek, br. P. Horváth Kálmán, Matskási Pál, Szabó József.

— **Iparosok általános szövetkezete.** Vasárnap d. u. 2 órakor lesz a kolozsvári iparosok általános hitelszövetkezetének alapszabályokat megvitató közgyülése. A közgyülésen való képviseletre felkérték a kolozsvári kereskedelmi és iparkamarát is. Gámán Zsigmond iparkamarai titkár már előzetesen pártoló helyeslésével kisérte a mozgalmat s irányitó utmutatást adott a kiviteli módozatokra. A vasárnapi gyülésre, mely a tornavivoda nagytermében lesz, a hatóság képviselőit is meghivták. A gyülés vezetésére megnyerték Haller Károly dr. ministeri tanácsost, ki az iparosok müvelődése érdekében, a vasárnapi felolvasások szervezésével és rendezésével éveken keresztül fáradhatatlanul müködött és rendkivül nagy sikereket ért el. Az iparosok a nekik teljesitett szolgálatokért Haller Károly iránt rendkivül nagy tisztelettel, ragaszkodással és bizalommal viseltetnek.

— **A trencsintéri park sorsa.** A kolozsvári trencsintéri park mai pompás kinézését Girsik János osztály tanácsosnak köszöni. Ő volt az, a ki a puszta területet bekerittette, a tért fákkal, virágokkal beültette. Nem csak terveket csinált erre, de igen sokszor, reggeltől estig személyesen ügyelte fel, hogy az elrendelt fásitási és parkirozási munkálatok helyesen és sikerrel vitessenek keresztül, a takarékossági elvek szigoru szem előtt tartásával. Igy létesült a park a város anyagi megterheltetése és a közönség számba vehető áldozat hozatala nélkül. A közönség, mely nem tudja, mennyi gondot, mennyi figyelmet, utánjárást kivánt az alkotás, azt hitte, hogy ezt a szép kertet az isteni gondviselés növesztette ki a földből, s az egek csatornái öntözték. Ambrus gazda pedig csak a krokat szedte. Ám de a ki tudta azt, hogy ez az alkotás folytonos gondot, szakadatlan felügyeletet, izlést és szakértelmet igényelt, az levett kalappal üdvözölte mindig azt az öreg urat, a kit mindig ott talált a parkban, a kinek mindig kedvencz gondolata volt a parkot szebbé és kellemesebb üdülő helylyé tenni.

E fáradhatatlan, munkás, önzetlenül és zajtalanul alkotó férfiut most sulyos betegség vonja el már jó idő óta, kedvencz foglalkozásától. Betegsége, melyből való kigyógyulása pár hétig is eltarthat, megakadályozza a járásban s abban, hogy kedvencz fái és virágai között a rendet fentartani megjelenhessen. A napokban, Haller Károly szépitő egyleti elnököt felkérte, hogy betegsége tartamára helyettesitéséről gondoskodni sziveskedjék. Haller Károly engedett a kérésnek s a Girsik felgyógyulásáig Hory Béla szépitő egyleti vál. tagot bizta meg a park igazgatói teendők vitelével, ki e teendőket ma át is veszi. Szivből óhajtjuk, hogy mielőbb régi jó egészségében üdvözölhessük az öreg urat a parkban, árnyat adó kedvencz fái és virágai között.

— **Közbiztonsági állapotok Kolozsvárt.** Tán mondanunk sem kell, hogy a közbiztonsági állapotok a mi kincses városunkban egyáltalán nem valaki kedvezőek, a minek okai természetesen a rendőrség tehetetlenségében keresendők. Ezt az állapotot élénken jellemzi az az eset, mely tegnap este 8 és 9 óra között a Kőmáli szőllőuton történt. Ez időben és e helyen a Herczegovina czimü mulatóhelyről ment hazafelé egy, az intelligens osztályhoz tartozó uri ember. A mikor a pásztorlakkal szemben elhaladt, az uton levő téglarakások mögül hirtelen nehány munkás előugrott s az uri embert hatalmas ütésekkel leverték a lábáról s fosztogatni kezdték. Ez nagy nehezen lábra kapva, botjával az egyik támadóját tette ártalmatlanná, majd a másikat kezével ragadta torkon.

Ezek és többi társai erre hirtelen megugrottak, s a szőllő-hegyben eltüntek. Ez történt kilenczedfél órakor, a mikor ezen az utvonalon még igen élénk szokott lenni a közlekedés. És történik azért, mert a rendőrség soha feléje se néz azoknak az utczáknak, a melyek nem fekküsznek a belváros területén, ezeken aztán a gazemberek egészen szabadon üzhetik orvtámadásaikat és veszélyeztethetik a köz- és személyi biztosságot. Hát ez bizony elég czudar állapot, s egyáltalán nem is remélhetjük a megváltozását, mert ez a mi rendőrségünk egyáltalán képtelen minden ilyen feladatra. Itt nincs más mód, minthogy mindenki ugy segitsen magán, a hogy tud.

— **Petőfi emléke.** A Petőfi Társaság kedden tartott ülésében egy beadványnyal foglalkozott, melyet örömmel vett tudomásul. Arról volt szó ugyanis, hogy a Petőfi társaság ereklyegyüjteménye számára a Bem-Petőfi körképtársaság főlajánlotta Petőfi még élő irókortársainak, kik vele ismeretségben voltak, fonográfon összegyüjtött emlékezéseit. Igy Jókainak „Petőfi haláláról" szóló fonogrammját, Szász Károlynak „Első találkozásom Petőfivel és Vörösmartyval", Gyulai Pálnak „Petőfi és Arany", Vadnay Károlynak „Petőfivel való első találkozásom" stb. czimü, ez alkalomra irott és a fonográfba bemondott emlékszavait. A körképtársaság, mely e fonogrammkat gyüjti s ezeket kiegésziti aztán a 48-as idők még élő minden nagy férfiának fonogrammjával — már vasárnap bemutatja azokat a közönségnek is. Örvendetes tudomásul vette a Petőfi Társaság a körképtársaságnak abbeli bejelentését is, hogy a körkép, mint Petőfi emlék, bruttó bevételének egy részét főlajánlja a Petőfi ház alapjára, mely mindaddig részesül a közönség ez indirekt adományozásában, mig csak a kép ki nem megy Varsóba, hová viszik, hogy ott is hirdesse Petőfi dicsőségét s a magyarság kegyeletét története nagy idei és nagy alakjai iránt.

— **Népünnepély.** A vasárnapi népünnepély rendezősége szerződtette a népünnepre a trencsintéren levő kutya czirkuszt, a minek különösen a gyerekek örülnek.

— **A fellegvári mulatság elmarad.** A holnapra tervezett katonatiszti mulatság kedvezőtlen időjárás miatt a következő szombaton tartatik meg.

— **Tanulmányut.** Dr. *Kolozsvári* Sándor és Dr. *Óvári* Kelemen egyetemi jogtanárok egy tervezett nagyobb szabásu munkához adatokat gyüjtendők: az összes megyei s a megyeszékhelyeken levő városi levéltárak okmány gyüjteményeit megtekintik, a nevezetesebbekből kivonatokat készitve. Tavaly és az idén a nyári szünidőben a Dunántul volt tanulmányutjuk szintere. Jelenleg Pécsett időznek. Innen Kaposvárra, Székesfehérvárra és Veszprémbe mennek. Tegnapelőtt még a megyei levéltárban müködtek, tegnap a városira került a sor. Mondanunk sem kell, hogy mindkét helyen a legnagyobb előzékenységgel fogadták a két tanárt. Ottani munkájuk végeztével dr. Antal Gyula egyet. tanár vendégei lesznek.

— **Beteg mérnök.** Tegnapelőtti számunkban egy beteg mérnökről emlékeztünk meg, a ki Alsó-Boldog utcza 7 sz. alatt lakik. Özv. Peielle Istvánné felkereste a szegény embert. Az inség, a nyomor, a mit ott tapasztalt leirhatatlan. A korházból most ki került szegény ember az éhségtől és az ittott, a szegény néposztály tagjaitól nyert silány eledeltől a betegségbe vissza esett. A beteg mérnök öreg, dologképtelen édes anyjával lakik egy büzhödt oduban. Nincs senkiök a ki gyámolitaná őket. A nemes és humánus érzésü urnő pillanatnyi segélyt azonnal nyujtott a szegény embernek s küldött tiszta ágynemüt. Ohajtására felkértük a polgármester helyettest, Losonczy árvaszéki elnököt, ki megigérte, hogy a tanácsgyülésen előterjesztést tesz. De a városnak sok szegénye van, ezeket is alig győzik valahogy segélyezni. Az árvaszéki elnök ajánlatára midőn ismét felhivjuk a nagyközönség figyelmét e nyomoruságban élő szegény ember sorsa enyhitésére, első sorban a mérnököket kérjük a támogatásra. Együttes támogatással el lehet érni azt, hogy a szegény ember régi erejéhez juthasson s kenyerét önmaga megkereshesse. A szerencsétlen ember fölsegélésére ma *Grünwald Mór szobafestő* 1 frt 50 krt küldött. Rendeltetési helyére juttatjuk. Ugyancsak mai napon *Kollár* Dániel felmérési felügyelőtől 6 forint 50 krajczárt, *Tokaji* Lászlótól pedig 1 forintot vettünk, mint a szerencsétlen ember részére eszközölt gyüjtést és adományt.

— **Kolozsvári Dalegylet** jubileumára sokfelől készülnek. A mint értesülünk a Városi Dalegylet Debreczenből el fog jönni a jubileumra, s az utazási költség fedezésére népünnepet rendez a Nagyerdőn. A debreczeni dalegylet, a mint egyik ottani lap irja: moralisan kötelezve van, hogy az ünnepélyen részt vegyen, a mivel dicsőségének első szinhelye *Kolozsvár* volt, ugyanis ott nyertek először első dijat.

— **A miniszterelnök a bánffy-hunyadi választókhoz.** A bánffy-hunyadi választókerület szabadelvüpártja, *Barcsay* Domokos országgyülési képviselő beszámolója alkalmával tudvalevőleg üdvözlő táviratot intézett a miniszterelnökhöz. Erre a táviratra most *Széll* Kálmán miniszterelnök az alábbi köszönő iratot intézte a kerület országgyülési képviselőjéhez:

Méltóságos Ur! A bánffyhunyadi választókerület polgársága határozatából, s annak nevében táviratilag tolmácsolt üdvözlet őszinte hálára kötelez.

Igaz örömet és megnyugvást keltett az bennem, mert lelkes támogatásnak a jelét látom benne, a mely támogatásból viszont erőt merithetek nehéz feladataim sikeres megoldására.

A szives emlékezést őszintén köszönöm, s kérem, sziveskedjék ezen köszönetemet pártunk összes ottani tagjaival közölni.

Kiváló tisztelettel
Széll.

— **Szunyog a Nádasfürdőn.** Eddig el volt hanyagolva a kolozsvári Nádasfürdő. A gyógypocsolyában békák brekegtek, a levegőben szunyogok zümmögtek. — Most egy Szunyogh nevü bérlő vette át e gyógyfürdőt. Azt békáktól, szunyogoktól alaposan kitisztitotta. A vendéglőt pompás borral, jó konyhával szerelték fel, minek meg van most már az az örvendetes haszna, hogy egy kellemes kiránduló helylyel gazdagodott a város. Vasárnap lesz hivatalos megnyitása a fürdőnek. Tekintettel arra, hogy a Nádas vize csuzos bántalmaknál csodás gyógyhatással bir, a mint a közönség pártolása növekedni fog Szunyogh bérló nagyobb szabásu, kényelmes berendezést készül ott létesiteni, a mi bizony kivánatos is volna.

— **Szobrok kenyérből.** Rendkivül érdekes kiállitás látható városunkban az Angol Királynő Szálloda földszintjén. Egy fegyencz, névszerint Tuzar Ágoston szabósegéd, ki öt évet töltött a váczi fegyházban, jóra használta fel ezen idejét. Közönséges rabkenyérből müvészi kivitelü szobrokat, müvirágot és egyéb tárgyakat készitett. Egészen meglepi az embert. Nagyszerü a Deák Ferencz mauzóleuma. Ő felsége mellszobra életnagyságban, egy varrógép, melynek minden alkatrésze meg van és mozog, a budai honvéd szobor, egy másfél méter magas virágcsokor. Bárkit megtanit egy óra alatt, hogy kell müvirágot, fejet, kezet, lábot kenyérből csinálni. Most az állam költségén fogják tanittatni, hogy a szobrászatban képezze ki magát.

— **Változások a kereskedelmi miniszteriumban.** Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter — mint értesülünk — *Edvi-Illés* Sándort, a MÁV. tarifa-osztályának egyik előadóját, a kereskedelmi miniszterim tarifaosztályába rendelte ki. *Edvi-Illés* Sándor a millenium alkalmából föltünést keltett a MÁV. kereskedelmi monografiája czimü nagyszabásu és igazán alapos munkájával, a melyet a MÁV. igazgatóságnak megbizásából irt meg. Kivüle a miniszter *Kondor* Mihályt is berendelte a miniszteriumnak ugyanabba az osztályába.

— **Juliális a Báthory emlék javára.** Csik-Karczfalván — mint onnan irják — a környékbeli fiatalság Rancz János csik-nagyboldog asszonyi plebános elnöklete alatt tánczmulatságot rendezett. A tiszta haszon a csik-szent-domokosi „Pásztorbükk"-ben felállitandó Báthory emlék javára fordittatott. Ugyanis a Csik-Szeredában létesült bizottság tagjai hazafias felhivást bocsájtottak közre, hogy a rövid ideig uralkodott, s oly tragikus halállal kimult erdélyi fejedelem hamvai fölé illő emléket emeljünk. Azt hiszszük, hogy ezen felhivás nem fog elhangzani hasztalanul.

Minthogy a biboros fejedelem hamvai fölé kápolnát terveztek, Bogády Károly csikszent-tamási nagybirtokos a karczfalvi tánczmulatságon ajánlatot tett, hogy a kápolna harangjait saját költségén fogja felállittatni. E szép és nemes cselekedet eléggé bizonyitja azt, hogy Csikban is van oly nemes székely főur, ki az ősei által elkövetett hibát hazafias bőkezü adomány által igyekszik helyrehozni. Vajha e nemes cselekedet többeket is buzditana.

— **Véres kardpárbaj.** Budapestről irják: Véres kimenetelü kardpárbaj szinhelye volt kedden este Arlov vivóterme. *Bruck* és *Szőcs* 69. gy. ezredbeli önkéntesek voltak a felek, kik valami csekélység miatt szólalkoztak össze, a legnagyobb hevességgel. Szőcs sértetlen maradt, elledben Bruck egy *28 czentiméteres, a fejcsonttól a jobb szem aljáig huzódó sebet kapott.* A sulyosan megsérült önkéntest a 11. számu helyőrségi kórházhoz szállitották.

— **A Mattasich-Keglevich-pör reviziója.** Az a szomoru hercegi idill, melynek két hősére olyan tragikus sors várt, nem akar befejeződni. Az egykor daliás főhadnagy a möllersdorfi fegyház nedves czellájában szenved, a szép szőke kir. hercegné mögött pedig örökre bezáródtak a lindenhofi elmegyógyintézet kapui. Mattasich-Keglevichet váltóhamisitás miatt hat évi fegyházra itélték, mert, mint akkor a hivatalos kommünike mondotta, bevallotta, hogy ő hamisitotta a váltókat. Most azonban Mattasich-Keglevich, miután meghallotta, hogy Lujza herczegnőt gyönge elméjüsüg miatt gondnokság alá helyezték, pöre reviziójáért folyamodott. Kérvényében azt mondja, hogy sem a vizsgálat sem a tárgyalás folyamán nem vallott be semmit, sőt egyáltalán nem is felelt a hozzá intézett kérdésekre. Most azonban, miután Lujza herczegnő nem vonható felelősségre, mindent el akar mondani.

Gyászrovat.

Feledhetetlen nőm betegsége és temetése alkalmával becses megjelenésök által, kik mély bánatunkban enyhületet és vigasztalást kivántak nyujtani, fogadják ez uttal forró köszönetemet. Kolozsvár, julius 19-én. *Létay Lajos és családja.*

LEGUJABB.

Az „Ellenzék" táviratai, telefon tudósitásai és sürgöny-levelei.)

Megbukott vállalat.

Budapest, julius 14.

A Tisza István gróf vezérlete alatt álló kereskedelmi és iparbank állitólag **nyolcz millió frankot fektetett be egy romániai petroleumvállalatba,** mely „Stella Romana" név alatt volt hivatva óriási üzleteket csinálni. **A vállalat nem sikerült.** Petroleum nincs. A pénz elfogyott. Bekövetkezett az angol tőke-keresés ideje. Találtak is angol vállalkozókat, kik hajlandóknak mutatkoztak a telep átvételére és a befektetett tőke megfizetésére. Bánatpénzül 50.000 frt volt kikötve. A budapesti pénzpiaczon elterjedt hirek szerint **az angol vállalkozó kifizette a bánatpénzt, csakhogy menekülhessen a Stella Románától.**

Kegyelem egy szoczialista vezérnek.

Budapest, julius 14.

A tavalyi szoczialista mozgalmak idején Szabó Albert szoczialista vezért is kitiltották a fővárosból és illetősége helyére S.-A.-Ujhelyre tolonczolták. Szabó most Széll Kálmán belügyminiszterhez azzal a kéréssel fordult, engedje meg neki, s ki igéri, hogy többé szoczialista mozgalomban nem vesz részt, hogy visszajöhessen a fővárosba. A folyamodásra válaszul Rudnay Béla főkapitány most értesitette Szabót, hogy visszajöhet, de csak az asztalosok sztrájkja után, mert a rendőrség attól tart, hogy Szabó, a ki maga is asztalos legény, most a kedvező alkalommal megszegné fogadkozását és részt venne a sztrájkban.

A függetlenségi párt szervezkedése.

Budapest, jul. 14.

Az országgyülési függetlenségi és 48-as párt a nyári szünidő alatt több helyütt fog szervezkedő népgyülést rendezni. Igy a zirci választó polgárok kivánsagára legközelebb Zirczen is lesz ily népgyülés. E kerületben ugyanis Kemény Pált függetlenségi programmal választottak meg képviselővé, ez azonban időközben átlépett a szabadelvü pártba.

Oroszországból.

Pétervár, julius 14.

Tudósitónk jelenti, hogy azon a helyen, a hol György trónörökös nagyherczeg meghalt, keresztet állitottak fel. Tegnap az elhunytnak lelkiüdveért misét mondtak, a melyen Mihajlovics Miklós nagyherczeg, a hatóságok fejei és nagy néptömeg volt jelen. Két óra és hat óra között bebocsátották a tömeget, hogy a tengerészegyenruhába öltöztetett és ideiglenes érczkoporsóban nyugvó holttestet megnézze.

Miklós czár a testőr tartalék gyalogezrednek 100 éves fennállása alkalmából a György-zászlót adományozta.

Az igazságszolgáltatásnak az egész országban végrehajtott reformja alkalmából a czár leiratban köszönetet mondott a hatóságoknak buzgóságukért és szaktudásukért és egyidejüleg az egész birói karnak kötelességei hü teljesitéseeért.

Főszerkesztő;
BARTHA MIKLÓS.
Felelős szerkesztő és laptulajdonos;
MAGYARY MIHÁLY.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Sz. 3180—98 tkvi. 637. 2—3.

Hirdetmény.

A m. kir. Igazságügyminiszter 1898 évi május hó 18-án I. M. I/A sz. a. elrendelte, hogy a hidalmási kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatósághoz tartozó Középlak község tjkveibe felvett mindazon ingatlanokra nézve a melyekre az 1886. XXIX. t.-cz. az 1889. évi XXXVIII. és az 1891. évi XVI. t. cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892. évi XXIX. t. cz.-ben szabályozott eljárás és ezzel kapcsolatban a tjkvi bejegyzések helyesbitése foganatosittassék.

E czélból a helyszini eljárás a nevezett községben **1899. évi augusztus hó 17-ik napján** fog kezdődni.

1. Ennélfogva felhivatnak mindazok, a kik a tjkvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kivánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitüzött határnapon kezdődő eljárás folyamán jelenjenek meg és az előterjesztéseket igazoló okiratokat mutassák fel.

2. mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, a tkvi bekeblezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átirásra az 1886 évi XXIX. t. cz. 15—18 és 1889 évi XXXVIII. t. cz. 5, 6, 7 és 9. §-sai értelmében a szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó tkvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekeblezésére engedélyét nyilvánitsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesitheti, és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek; és

3. azok, kiknek javára a tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonossai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánitása végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

Hidalmás, 1899 évi márczius hó 30-án.

Nadesán,
kir. albiró.

161—1899. 641. 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött birósági végrehajtó ezennel közhirré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszék, mint váltó biróságnak 1897. évi május hó 24-én 4723—97 p. sz. végzése következtében Gajzágó Antal báuffihunyadi ügyvéd által képviselt Kalotaszegi t.-pénztár részvénytársaság javára körtvélyesi Mándel Dezső drági Goldmann Albert s középlaki Bányai Mihály ellen 240 forint váltó tőke s járu'ékai erejéig 1897 évi szeptember hó 7. s 8-án foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és összesen 720 frt. becsült még pedig: középlaki Bányai Mihálynál 4 drb. fehérszörü ökör és drági Goldmánn Albertnél 6 drb. fehérszörü ökörborju és 1 drb. bival-tehénből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a hidalmási kir. jbiróság Pv. 252 1, 1899. számu végzése folytán 100 frt hátrálékos tőkekövetelés és eddigi hátrálék összesen 44 frt 23 krban biróilag már megállapitot költségek erejéig Középlakon és Drágon alperesek lakásán leendő eszközlésére 1899 évi Julius hó 25-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-sa értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Hidalmáson, 1899 julius hó 10. napján.

Zs. Vitéz Caesar
kir. bir. végrehajtó.

401—1899. 643. 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §. értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszék 1898 évi 342 számu végzése következtében Sipos Gábor ügyvéd által képviselt a kolozsvármegyei takarékpénztár javára Máté Vaszilika és társa ellen 80 frt és járul. erejéig 1898 február hó 24 ikén foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 908 forintra becsült lovak, szarvasmarhák stbből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kolozsvárvidéki kir. járásbiróság 1898. évi V. 1267_3 számu végzése folytán 34 frt 91 kr. hátrálék tőkekövetelés és eddig összesen 1 frtban biróilag már megállapitott költségek erejéig — Kajántón adósok lakásán leendő eszközlésére 1899. évi julius hó 15. napjának délelőtt 9 órája határidőül kitüzetik, és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t. cz. 107. és 108. §-sa értelmében a legtöbbet igérőnek, becsáron alól is eladatni fognak.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881 évi LX. t. cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1899 évi junius hó 24. napján.

Piger János,
kir. bir. vghjtó.

AZ „ANKER"

élet- és járadékbiztositó-társaság

Igazgatóság: Bécs, I., Hoher Markt 11. (Anker-Hof.)
Magyarországi vezérképviselőség: Budapest, VI., Deák-tér 6. (Ankerudvar).

261. 15—26 a társaság saját házaiban.

Társasági vagyon 1897 év végén **124 millió korona.**
Biztositási állomány 1897 év végén **480 millió korona.**
Kifizetések összege a társaság 40 éves fennállása óta 204 millió korona.
Dij és kamat bevételek az 1898 évben **18 millió 852,000 korona.**

Az ‚A' osztalékterv szerint nyeremény részesüléssel biztositottak az utolsó tiz évben következő osztalékot kaptak készpénzben:

1889, 1890, 1891, 1892, 1893, 1894, 1895, 1896, 1897, 1898 években a befizetett évi dijnak 25%-át.

A vegyes- és takarékpénztári biztositásoknál ‚B' osztalékterv szerint (u. n. emelkedő osztalék) az első nyeremény-felosztás 1897-ben volt és az osztalék a biztositás egész tartama alatt befizetett összes dijak 3 százalékát tette ki készpénzben, és pedig 1897-ben 9%, 1898-ban az évi dijnak 12 százalékát.

Jutányos dijak mellett, kedvező feltételek!

Prospectussal és felvilágositással szolgál az „Anker" főügynöksége

Kolozsvárt, Széchenyi-tér 31.

Igen kedvező

feltételek mellett eladó **Nagy-utcza 86a sz. ház,** vasut közvetlen közelében, 6 egymásba járó szoba, konyha, kuglizó és más mellékèpülettel. Igen alkalmas vendéglőnek, kisebb szállodának. Közelében sem vendéglő sem szálloda nincs, — esetleg hivatali helyiségnek is igen alkalmas.

Értekezhetni Nagy-utcza 77. szám. 632. 2—3.

KIADÓ

a ‚Chinai kávéház' teljes feloszlása miatt Kolozsvárt!

Wesselényi Miklós (hid) és szép-utcza sarkán levő

üzlethelyiség azonnal kiadó!

Továbbá az egész berendezés, ugymint pénztár, üvegfal, magas deszkafal (lambergin), tükrök, asztalok, székek, kerevetek, különféle alpacca edények, chinai festett porczellán csészék és köcsög. Tiszta és ép boroshordók 50 l. feljebb. Egy kitünő borszivattyu és bor szürő készülék mind legjobb állapotban **eladók.**

Értekezhetni bővebben a tulajdonosnál

Hochstein Tivadar,
Wesselényi Miklós-utcza 11. szám.

642. 1—1

Törvényszékileg bejegyzett czég

UDVARI és TÁRSA kocsi gyártók

Kolozsvárt, Hidfő-utcza („Zöldfa"-vendéglő mellett.)

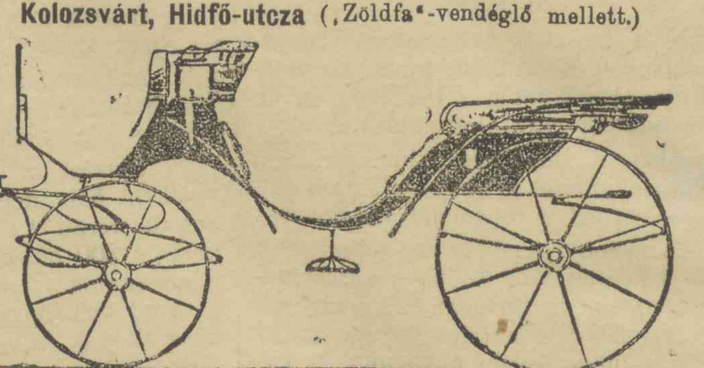

Ajánljuk a nagyérdemü közönség figyelmébe **kocsigyártó üzletünket,** a mi a mai kor igényeinek teljesen megfelel s a hol kovács, kerekes, szatler és fényező műhelyek vannak berendezve.

Ugyszintén ajánljuk a n. é. közönség figyelmébe **Szabó Lajos** urat, a ki 15 éven át a cs. és kir. Kölber kocsigyárban mint első kocsikészitő szerepelt, most mint önálló kerékgyártó mester nálunk müködik. Valamint **Kovács János** urat, ki szintén megfelelő szakképzettséggel bir, nálunk mint önálló kovácsmester müködik.

Elvállalunk minden kocsi javitást, a mi e szakmába vág.

Raktáron nagy készletet tartunk többféle választékban.

Kocsi lackirozás a legjobb mód szerint.

Rendeléseket pontosan és jutányosan eszközlünk.

Tisztelettel **Udvari és Társa** kocsi gyártók.

530 9 15

Gazdasági Iroda Kolozsvárt.

G. I. K.

FERENCZY DEZSŐ és TÁRSA. **Jókai-utcza 4. sz. — Telefon 176.**

Megbizásból közvetit:

Birtok vétel és eladást
Birtok bérletet
Gazdasági termények értékesitését
Gazdasági haszon állatok értékesitését
Gazdasági gépek, eszközök és anyagok bevásárlását és értékesitését
Gazdasági nyerstermények értékesitését
Mütrágya beszerzését
Mindennemü biztositások eszközlését
Jelzálog kölcsön eszközlését
Gazdasági üzemtervek, elszámolás, leltározás stb. elkészitését és felülvizsgálatát, melyeknek gyors, pontos és méltányos kiviteléért szavatol.

Keresünk:

200 holdas birtokot haszonbérletre
2000 holdas birtokot megvételre
6—800 holdas birtokot fix administracióra
Több kisebb nagyobb fenyő és tölgyerdőt kihasználásra
Egy házat két nagy szobás lakással és mellékletekkel lehetőleg kerttel megvételre
Nagyobb mennyiségü száraz egészséges szénát
4000 mm. tengerit azonnali és későbbi szállitásra.

Ajánlunk:

Egy 1600 holdas birtokot jó jövedelmü malommal, komlótermeléssel, szeszgyárhoz alkalmas épületekkel kedvező feltételekkel haszonbérletre
Egy 300 holdu birtokot a mezőségen megvételre
Egy 160 holdas birtokot vasut mellett, szép épületekkel 13,500 frtért
Egy 90 holdas 40 éves csererdőt vágásra
300 db. egy két és három éves borjut
Egy Cormik féle arató, kévekötő gépet alig használva
Egy kolozsvári több évre biztositott bérjövedelmü nagyobb házat megvételre
Egy csinos emeletes villát szőlővel 6000 frtért.

540. 14—21

Sürgönyczim: Bernáth gépraktár Kolozsvárt.

Kerékpárt ne vegyen addig senki,

Telefon 412.

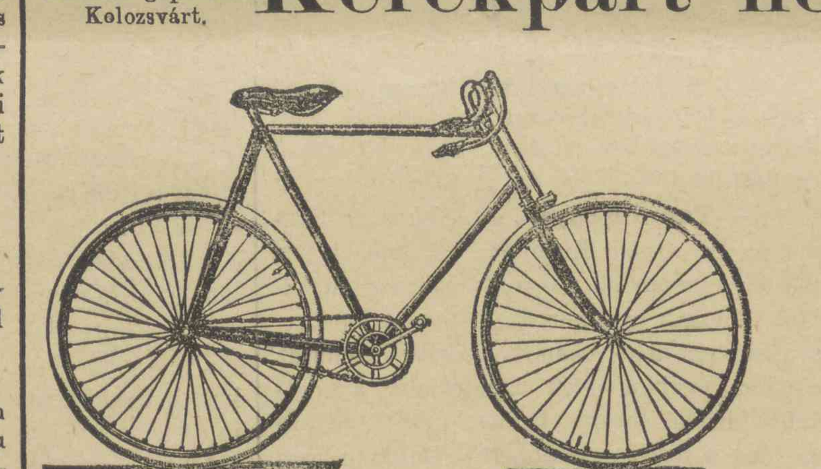

mig meg nem nézte az **uj 1899** évben érkeztek, és sok **czélszerü ujjitásokkal ellátott BEL- és KÜLFÖLDI KERÉKPÁRJAIMAT;** különösen az angol **fegyvergyár** készitményeit, a mely felülmul minden képzeletet, **ugy csinossága, mint finom anyaga és könnyü hajtásánál** fogva. Elvem **kevés haszon** és **nagy forgalom** — ezért a legfinomabb angol aczélból készült 1 ülésü kerékpárokat felszerelve, azonnali fizetésnél **130 frttól 260 forintig, 2** üléssel, női vagy férfi részére **250 forinttól 380 frtig, 3** kerekü csomagszállitásra alkalmas **300** frtért, és az angol **B. S. A. láncznélkülieket 180—200** frtért adom; az anyaghibákért 2 évi kezességet vállalok az igen t. vevőimet, ugy hölgyek mint urakat saját gépeimen, kényelmesen berendezett nagy zárthelyü kerékpár iskolámban dijtalanul, másokat pedig 5 frt dijért tanitom meg kerékpározni

Raktáromon vannak az összes **kerékpárok részei,** azok **teljes felszerelései,** sokféle acetylén lámpák, Calcium Carbid zárt kisebb nagyobb dobozokban, belső és külső gumik, esőköpenyek stb. stb.

Kerékpárokat kölcsönbe is adok, órára, napra, vagy heti használatra megállapodás szerint a használt kerekeket becserélem, vagy megveszem és adok is el.

Nagy raktárt tartok **Singer, Családi, Médium, Titania, Minerva, Gritzner** kis- és nagy **körhajós, Howe, Cilinder, Viktoria** himző és harisnya kötő gépekből.

A nagybecsü vevőimet himezni és kötni is megtanitom. Az összes raktáromon levő árukat u. m. számtalanfajta uti és verseny kerékpárok, varrógépek, különféle hinta és játszó gyermekkocsik, tricziklik, 4 éves kortól 12 évesig, **havi kis részletfizetés ellenében adom.**

Áruimért 5 évig szavatolok, meg nem felelés esetén, azonnal kicserélem.

Egyidejüleg felhivom a n. é. közönség becses figyelmét a **szakszerüen berendezett** kerékpár, varrógép, mechanikai javitó mühelyemre, hol minden javitandót, a legkényesebb igényeknek megfelelően (emailirozva, nickellirozva) gyorsan és jutányosan elkészitem.

Minden e szakmára irányuló kérdésre felvilágositással és kivánságra képes árjegyzékkel szolgálok.

A n. é. közönség további becses pártfogását kéri

Bernáth E. Sándor
varrógép és kerékpár kereskedő Kolozsvárt, vashidnál.

515. 17—00.

Mechanikai mühelyemben egy jó családból való fiu tanulónak felvétetik.

ELŐPATAK

gyógyfürdőn,

melynek több kiállitáson kitüntetett gyógyvize Európa legjelesebb bálneologusai által a világ legelső égvényes, vasas savanyuvizének jelentetett ki:

az évad május hó 15-étől szeptember hó végéig tart.

Ez ásványvizek különösen a következő betegségekben bizonyultak be biztos hatásuaknak: a gyomor és belek idült hurutjainál, gyomorégés s a tulságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor- és bélzsábában, altesti vérbőségben, vérpangásban, aranyérben, rásztkor és kedélykorban, idegbajokban, máj és lépdaganatokban, az epe kivezető csöveinek hurutos bántalmaiban, sárgaságban, epekövekben, fejlődési sápkorban s az ezen alapuló hószám zavarokban és különösen vérszegénységi állapotokban, a vesék és hugyhólyag hurutos bántalmaiban kezdődő hugy- és fövénykő lerakodás a hugykőképződéseknél, a méh idült tömüléseinél, dagainál, fehérfolyás, a nemi részek gyengeségeiben, angol korban, köszvény- és csuzbajok.

Az ásványviz használataival kapcsolatosan ujonnan berendezett **meleg- és hideg ásványviz fürdők, hidegvizgyógymód, massage** áll az ezt igénylők rendelkezésére.

Van **orvos, gyógytár, távirda posta 600 szoba** áll a közönség rendelkezésére napi ár **80** krtól fennebb, szobák árai **május 15-étől julius 1-ig** és **augusztus 15-től szeptember 15 ig 30 % al olcsóbbak. Van 5 vendéglő, melyekben nagyon jutányosan étkezhetni.**

Szórakozásul vannak **parkok, erdei sétányok, olvasó, zongora-** és **társalgó termek, tornászat, csolnakázó tó, szinház, hangversenyek, bálok s kirándulások;** ugyszintén egy elsőrangu **czigány zenekar.**

Vagyontalan betegek hatósági ajánlat mellett ingyen lakásban és gyógydijmentességben részesülnek.

A bármily irányból jövő gyógyvendégek a **földvári** vasut állomáson szállanak ki, honnan 1 óra távolságra eső Előpatak magán- és társas kocsik szállitják a gyógyvendégeket, társas kocsin, ha csak egy személy jelentkezik 2 frt, több személynél személyenként 1 frt 30 kr. fizetendő Egy magánkocsi dija 3 frt. — Ezen kocsikra jegyek a földvári állomásfőnöknél válthatók.

Minden megkeresére utasitást és felvilágositást készséggel ad

Előpatak 1899 május hó.

470. 9—20.

A fürdőigazgatóság.

Ny. Magyary Mihály nyomdájában Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundaţia pentru Şcoală - BCU Cluj-Napoca.